

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 81. ANULU XV.

Sabiiu, in 8/20 Octombre 1867.

Telegrafulu este de doue ori pe septe-
mana: joia si Dumineca. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiiu la espeditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
contra espeditura. Pretiulu prenumerati-
unei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu, 7 Octombre.

In septamanile trecute, ne adacemu inca aminte,
se respandise sciri neliniscitoare purtate, pana in
locurile nostre de firulu electricu. Era vorba
despre eventuala retragere a bar. Beust, despre
venirea la putere a lui Clam Thun. De aceste se
legau apoi temeri seu sperantie, dupa cum sunt si
diferitele partide.

Tota furtuna ce pare ca are a rescoldi iera
spiritele si a le purta in valuri inalte o vedemu des-
carcata in partea de dincolo de Lait'a asupra con-
cordatului si cu acest'a liniscea pare ca-si reocupa
loculu; lucrurile voru se proceda pre cararea in-
ceputa deja, fara de a lasa urme mai insemnate.
(Vedi la „Mai nou“ cele dupa „P. N.“)

Impregiurarea acest'a, adeca, schimbarea a-
cest'a rapede a politice, ne face a ne revoca in
memoria cele ce le disesemu cu alta ocazione des-
pre asemenea eveneminte si asiada dara a repeti cum
e de bine candu omulu nu se increde unei sorti ne
sigure, ci cauta a intemeia viitorulu seu pre ce-va
realu.

Deputatii nostri din diet'a din Clusiu la 1865
aflaseru calea acest'a, insa nu o tinura, si cei ce o
tinura fara parte impededati, parte paralizati in ur-
marea ei.

Diet'a din Pest'a si a reinceputu siedintiele
sele. Cestiunile cele mari si vitale voru sa vina
catu de curendu pre tapetu. Deputatii nostri dupa
catu putemu ceti din vre-o cate-va raporte despre
dieta, vedemu ca acum si-au tramisu acreditivete loru.
Parte sa au si dusu dintre deputati, parte se voru duce
in curendu, pentru ca sa fia acolo si sa arunce voturile
loru in cumpena pentru apărarea intereselor nati-
onale, cari intre atatea nationalitati si intre referin-
tiile loru nu se mai potu considera de nisce inte-
rese separatistice, ci de interese contributive la
binele comunu.

Aru fi dupa noi bine, candu baremu acum spre
a ajunge in privinta binelui comunu la ce-va realu
amu fi petrunsi de convingerea ca e neaperatu de
lipsa gruparea, seu mai bine concentrarea pu-
teriloru candu sunt actiuni mai mari; mai in-
tiau in interiorulu fia-carei dintre nationalitati. Prin
urmare detori'a cea dintai a nostra aru fi, ca sa
nu ne mai risipimu dupa vechi'a si trist'a disa:
quot capita tot sensus, ci sa cautamu, ca si in ceea
ce ni s'aru pute face vre-o obiectiune, din lipsa de
forme, sa indeplimim prin conlucrarea comuna si
sa dovedimu ca suntemu o individualitate, carea nu
numai pretinde, dara carea trebuie sa aiba tote drep-
turile si atributiunile unei individualitati.

In asemenea casu, chiaru si candu amu pre-
supune, ceea ce sa nu concedemu nici candu, ca ni-
suintiele nostre nu aru fi incununate de succesulu
dupacum lu dorim, perderea e cu multu mai mica. Ro-
tele tempului nu ne potu calca si sferma, ci ele
voru afla o resistintia, carei, mai curendu seu mai
tardiu, trebuie sa i se faca drepte si ecuitabile con-
cessiuni.

Noi cetimu despre opusetiunea din stang'a die-
tei pestane, ca ea la multe ocazioni se provoca ca
minoritate in dieta, la majoritatea ce o are la spa-
tele sele prin comitate in tierra. De-si asema-
narea acest'a ca multe asemenari in lume schiope-
teza, schiopetarea in impregiurările nostre, la casu
candu puterile nostre aru fi concentrate si bine gru-
pate, aru fi intru atat'a noue favoritoare, ca in par-
tile locuite de romani, dupa lege chiaru, drepturile
ce ne competu nu ni-aru pute fi pre tempu inde-
lungatu denegate. Denegarea acest'a s'aru pute nu-
mai prin suspenderea constitutiunei, prin stari es-
ceptionale, pre cari stari le-au combatutu alatu in
Pres'a interna catu si esterna insii acei'a, de cari

amu pute ave temere ca aru ave acum interesu de
a le introduce si a le sustine.

Credemu ca din eele ce amu disu pana aci, nu
ne va pute inculpa nimenea ca suntemu optimisti,
dara ne secandu-ne tota increderea in puterile no-
stre proprie, cari in ori si ce impregiurari sa ne
fia radimulu nostru celu dintai si pre urma, totu
din cele dise pana aci putemu deduce, ca nu a-
vemu cauza a fi nisce pessimisti fara de sperantia.

Un'a inca. Sa nu para cui-va ca facemu im-
putare diferentieloru in pareri. Unu individu sin-
guru candu are sa intreprinda ce-va, deca aru face
fara de a se cugeta, fara de a lasa ca prin cugetu
seu sa se strapuna in diferite pusetiuni, ci aru
merge orbisii in o directiune, — i amu dice ca e
unilateralu, seu capriciosu, seu idiotu s.a.m.d. Insa de
alta parte, candu cine-va totu cugeta si nu mai vine la
o decisiune, va sa dica, o totu impartitu cu cugetu
talu, de acel'a inca scimu ca nu ajunge la nici
unu resultatu; seu deca ajunge apoi de multe ori
prea tardiu.

Cestiunile, precum cea a nationalitatiloru, a
uniunei etc. venindu pre tapetu, voru cere acum
si din partea nostra o decisiune combinata cu im-
pregiurările nostre de totu felulu si dimpreuna cu
resultatulu catra care trebuie sa nisumim. Cea din-
tiau nisuintia a nostra insa sa fia, cum amu disu
mai susu, pregatirea incatu ori-cum ni s'aru oferi
lupt'a constitutiuala si ori-cari sa fia resultatulu
ei, noi sa fimu unu trup si unu sufletu nedesparti-
bilu si neimpartibilu.

Eveneminte politice.

Sabiiu, 7 Octombre

Projectulu de lege alu dietei ung. in privinta
nationalitatiloru, cetimu ca s'a primitu de ministeriu.
Nu putemu sci ce va face ministeriulu cu densulu
in favorea egalei indreptatiri, seu lu va asterne
dietai, asiada dupa cum lu primira, ca ea sa lu mai
modifice.

O scire curiosa intempnamu in diuarie si a-
deca, ca s'au enunciatu unele foi magiare pentru da-
rea in judecata a ministeriulu ung. din cauza ca a
opritu adunarea honvediloru la Aradu. — Comitatu
Heves si-a capetatu comissariulu seu regescu, in-
sa la cea dintai congregatiune comitetulu au prote-
statu contr'a denumirei unui comissariu regescu. A-
cest'a a respinsu protestulu si a provocatu adunarea
sa se resipe. Membrii au si plecatu in linisce si
s'a dusu care in catrau.

Din cele dinlaintu mai avemu astadi a aminti ca
corpurile legilative din Vien'a si Pest'a tinu mereu sie-
dintie. In ceste din urma a fostu lucrulu celu mai
momentosu delu redeschidere votarea imprumutulu
contras de ministrulu Lonyai pentru drumuri de
feru. In cele din senatulu imp. a fostu cestiunea
concordatulu care acum se asiada totu mai tare, si
votarea unei legi (in 15 Oct.), dupa carea si in tierile
senatulu imperialu are parlamentulu dreptulu de a vota
darile si recrutii. — Dupa „Situation“ afacerea con-
cordatulu au alteratu binisioru situatiunea politica
in Austri'a si ca alteratiunea acest'a era reslatita si
mai departe au doveditu diuaristic'a magiara, carea
au sustinutu din tote puterile pe ministrulu Beust,
celu d'antaiu representante alu dualismulu, in con-
tra atacuriloru incercate din partea ultramontana.
Mentionat'a soia francesa afirma ca are scire despre
o epistola a Br. Beust, carea fu obiectu de discu-
tiune in unu salonu din Parisu. Cancelariulu impe-
rialu, aru dice epistol'a, e plinu de incredere in o-
pulu seu si in viitorulu acelu opu, de-si nu nega,
ca in momentulu mai are contra sea inca oposi-
tiunea episcopiloru. Elu pune mare temeiu pre
spriginulu natiunii (carei?) si pre alu Imperatulu,

carele inainte de plecare (la Parisu) va adresá o
epistola publica catra prelatii din monarchia.

Scirea despre intalnirea Imperatulu Austriei cu
Regele Prussiei se repetiesce. „Kreuz Ztg.“ din
Berlinu nu mai trage la indoela putintia unei atari
intalniri, observa numai, ca e belatoriu la ochi, pen-
truca scirea acest'a vine din Frankfurt si neci in
Vien'a neci in Berlinu nu se scie nimic'a despre
dens'a. Berl. Börs. Ztg. modifica scirea despre
intalnirea intr'atata, ca pune intalnirea amintitoru
regenti pre 18 Octombre a. c. in Frankfurt si nu
in Baden-Baden, dupa cum se sciea mai nainte.

Programulu lui Hohenlohe, ministrulu primariu
din Bavari'a, desvoltatu in camer'a de acolo, a fostu
supusu unei critice aspre din partea foiloru prus-
siane si filoprussiane. Pentru caracterisarea situa-
tiunei seu mai bine a directiunei spre carea aterna
spiritele in Germani'a scotemu din tote resultatulu,
ca din numitulu programu, ceea ce e chiaru si res-
picatu pentru unitatea natiunala, aceea e bine pri-
mitu; ceea ce e intunecatulu si la indoela, precum
si ceea ce arata ca disulu ministru dorese numai
o confederatiune de staturi, aceea se respinge.

Din Italia vinu sciri forte liniscitoare din
partea regimulu papei si forte alarmatore din par-
tea privatiloru. „Opinione“ spune ca Aquapendente
pre carea o reocupasera trupele Papei se afla iera
in manile Garibaldinoru. Celea s'au retrasu fara
de vre-o lovire. Paimele despre alte loviri ale tru-
peloru papei cu garibaldinii pana la 11 Oct. nu se
putura constata. Garibaldinii au stricatu tote lega-
turile telegrafice si dupa cum se vede din incesi
raportele regimulu, intra in mesura mare pre tote
partile in statulu Papei si ceru dela omeni mijloce
de traia. Unele sciri dicu ca numerulu loru e pana
la 10,000. — Trupele italiene care stau de padiescu
marginile seu nu voru seu nu potu impedece trece-
rea insurgentiloru in statulu Papei si regimulu ita-
lianu a si inceputu a se escusa, ca terenulu fiindu
muntosu si cu paduri si impreunatu si cu alte greu-
tati, face cu neputintia priveghiarea rigurosa a margi-
niloru. — Garibaldi emite meru la proclamatiuni
prin cari iniméza pre romani la resculare si incre-
dintiéza comand'a suprema fiului seu, pana candu
va pute sa scape densulu sa vina la densii spre a-i
conduce.

Lumea politica crede, ca nu va trece multu si
vomu audi ca trupele italiene au intratu in statulu
papei. Indoela e despre aceea ca unde se voru o-
pri: inaintea Romei seu numai in Roma.

Despre insurectiunea din statulu papalu mai
adagemu, dupa cele ce ne aducu foile cele mai
prospete, ca Franci'a s'a pronunciatu pentru
neinterventiune si asiada pred'a curi'a in manile revo-
lutiunei si dubi'a scutiunea a regimulu italianu.
Trupele insurgentiloru se sporescu forte tare si au
facutu pasi insemnati. Garibaldinii suntu condusi
de Menotti Garibaldi si alti barbati insemnati, chiaru
si deputati din camer'a italiana. Unu fabricantu de
panuri, Baldini, si-a inchisu fabricele si s'a pusu in
fruntea a vre-o 200 lucratori de ai sei, pre cari ii
provede elu din mijlocele sele proprii cu arme si cu bani.
Ricciotti Garibaldi vine din Angli'a cu sume insem-
nate in ajutoriulu insurectiunei.

Din Roma se scie la „Gazzetta di Firenze“
ca intre Madridu si Vaticanu (partea Romei, unde se
afla resiedintia papei) se schimba meru depesie
in cifre. Parerea generala e, ca deca insurecti-
unea va lua dimensiuni mari si trupele italiene voru
intra in Roma, pap'a, dela Civita vecchia, se va sui
pre o naia spaniola si va fugi in Spania.

Din Parisu se spune ca partid'a pacei a
esttu deasupra celei de resbelu. Dupa o corespon-
dintia din Parisu a foiei l'Union del' Ouest, sa se
fia esprima Imperatulu Napoleonu la Biarritu cam

64

in tipul urmatoriu. Eu știu de toate cele ce se intempla în Franța. Cunoșcu nelinștea și nemulțămirea tuturor. Regimul meu au comis greșeli; acum trebuie ca să se delatureze a ceea. — Mai departe se dăce ca să legea pentru întregirea țării se va retrage și se va întregi cea dela 1832 prin adăugarea unor articuli.

Din Polonia rusă se scrie: Diviziunea a 14, dislocată până acum lângă Dniștru fu înaintată în ultimele zile din Septembrie către frontiera (marginea) Moldaviei și s'a intrunit cu diviziunea a 15 de infanteria ce se afla în stare de rebelie (pe picior de bataie), cu cavaleria de lipsă, artileria numeroasă și polcuri de cosaci. Toate aceste trupe stau sub comanda adjunctantului general K o t z e b u e, carele tocmai acum se duse la Nicolaiw spre a fi acolo la primirea Imperatorului. Drumul spre deșafontaria fu făcută rupele parte pre cându era ninsorea cea mare, cu deosebire în 27 și 28 Septembrie, care ninsore se estindea dela părțile media-noptiale ale Poloniei preste Podolia Moldavia și Besarabia media-diu-nala. Scopul concentrării acestor trupe e priveghierea Moldaviei. Rusia nu vrea ca să fie surprinsă nepregătită de evenimente. În Polonia se începe în 14 l. e. recrutarea cea mare. Dela 1000 suflete barbatesci se voru recruta 4 și din părțile unde la 1862—1864 nu s'a recrutat, încă 1 1/2 dela 1000. În caștrele dela Powonsk a inspectat Maresialul B e r g artileria carea face exerciții cu foc și carea parte mare e provădită cu tunuri, cari se umplu prin fundu; asemenea a cercetat lucrările saporilor dela fruntea nr. 3 a citădelei Alessandru.

La „All. A. Ztg.“ s'a scrisu în o epistolă următoare: În Sarajevo, capitala Bosniei, s'a adunatu poporul în 27 Septembrie împregiurulu bisericeii și a făcutu o demonstrație în favoarea Serbiei. Se audiau strigările: „Sa trăieșca Michailu Obrenovicu, Regele Bosniei și alu Bulgariei, Principe de Serbia, Herzegovina și Montenegro!“ Guvernatoarele Osmanu Pasia nu a îndrăsnit a pasi contra demonstratorilor, pentru ca aru fi venitu treb'a la versare de sânge. Elu telegrafă înșă la Constantinople și ceru svatu ca ce are să facă. I s'a răspunsu: „Sa fie pre pace.“ Poporul s'a respicit mai târziu de sine însuși. De atunci încôce înșă au făcutu și serbii moamedani, bosniaci, demonstrații de aceste. Ei dăcu: „Si noi ne dăcemu cu Milosievici (asiă numescu ei pre Principele Michailu dupa tatalu seu Milosiu). Acășta declarație a făcutu impresiune afundă asup'ră autorită-

tilor imperatesci, cari dăcu cu tota serioșitatea „Nu mai e nici o îndoială tempulu nostru a trecut!“ În toate părțile nu voru omenii să plătescă dările și asiă ici și colea au și urmatu conflicte sangerose.

Cu privire la cestiunea orientala iera vinu sciri mai ponderose ca în zilele din urma. „Debatte are unu telegramu privatu din Constantinople dela 14 Octombrie, în care se dăce, ca în urm'a instrucțiunilor celor nouă, date tramisului rusescu Ignatiev acum de curendu, se pregătesce o schimbare însemnata a relațiunilor între P o r t a și Rusia. Se facu negociațiuni cu Fuad Pasia reprezentantele marelui veziru, la cari ia parte și tramisulu prussianu. E avisata sosirea cea grabnică a tramisului englezu Elliot și a Bar. Prokesch. Se pregătescu, este învederatu, lucruri foarte momentuoșe în afacerile orientale.

Despre afacerea orientala scotemu unele date interesante din o coresp. din Constantinople la Zkf, datata din 6 Octombrie. P o r t a dupa aceea cor. n'a seceratu din caletoria Sultanului folose mari, pentruca puterile apusene nu ia oferitu mai multu decâtu Prussia și Rusia. Mai departe se dăce ca și din Parisu și din Viena s'au făcutu încercări „delicate“ se desfaca pre Prussia de către Prussia. Prussia i s'a oferitu, se întielege ca nu în modu oficialu, Germania de media-dă, pentruca Bismark sa jertfășca alianța cu Rusia. Austria în casulu acest'a aru anecță țierile dela Sava și Dunare până în marea neagra, pentru ca în tipulu acest'a sa încuie rusalor calea spre B i z a n t i u (Constantinople). Polonia va eschide atunci pre Rusia dela marea neagra și baltica, pentru ca sa puna unu parete între „civilizație“ și „barbaria mongolica.“ Prussia înșă nu vrea sa se stăimorășca între amicii cei dubii: Austria și Polonia și între inamiculu celu pre fatia: Franța.

Revista diuaristica.

În „Gazeta de Iasi“ cetim o corespundință din Brussel dela 14/26 Sept., carea da deslusiri asup'ră situației în afacerile italiene în tipulu urmatoriu:

Garibaldi este arestatu! Eata marea novela. În momentul de a pasi preste frontiera Romei, pentru a da acolo semnalulu resculării, guvernulu piemontezu s'a amparatu de persoana Generalului, care se afla acum internatu în orașulu Alessandria. Mai multi din capii partitulu de acțiune, reprezentatu de Garibaldi, suntu pusi în stare de arestu. Armat'a cutriera diversele parti ale Italiei,

spre a împedca ori-ce manifestație ostila guvernului și prejudicioșă ordinei publice. Se afirma, chiaru, ca resistința voluntarilor aru fi lasatu căti-va morti în rangurile ostirei. (vedt la Even. pol.) Asia dăca sângele a cursu pre pământulu peninsulei și cestiunea romăna trece prin urmăre din nou în sfera punctelor negre.

Aceșta stabilize, o întrebare ce toti i-si punu cu dreptu cuventu, este aceea deca cabinetulu dela Florența a făcutu bine seu nu, nabusindu miscarea insurecțională și arestandu pre șeful ei. După noi, Ratazzi representă revoluțiunea practica, pre cându Garibaldi representă revoluțiunea ideală. Ori-cari suntu efectele bine facătoare ce aru fi adusu după sine luarea Romei de către camesile rosii? Aru fi creatu ea ore astadi Italiei o poziție mai facilă? Aru fi procuratu ea guvernului mijlocele pentru stringerea impozitelor? Aru fi scosu ea la lumina cumpertori avuti pentru bunurile Ecclesiei? Nu. Ea aru fi compromisu din contra creditulu și linștea țierei, aru fi adăogitu la greutățile actuale unu nou orasiu de nemulțămiti, aru fi espusu cetatea eterna la o invasiune a trupelor franceze, aru fi lipsitu Itali'a de alianța Prussiei, alu cărei Rege, de-si protestantu, nu se va decide nici odata lesne a fi cu Garibaldi, inamiculu tuturor dinastielor. Singur'a cale dăca ce trebuie sa urmeze guvernulu, pentru a scapa atatu salutea patriei cătu și onora Italiei, era aceea de a se tine în limitele convențiunei din Septembrie, nimicindu o acțiune celu puțin inoportuna.

Afara de aceste, facilitatea cu care Garibaldi s'au lasatu a fi luati prizonieri pre de o parte, pre de alta imobilitatea Romei până în momentul cându Garibaldi era la frontiera și după arestatu-ne șea, suntu fapte palpabile care dovedescu ca revoluționarii nu-si alese bine tempulu. Astfelu, de-si neascultoria la începutu în fatia consilieror amicilor sei, Generalulu a pututu observă mai târziu ca ambițiunea gloriei avea sa-lu coste de așa data unu insuccesu vatematoriu prestigiulu seu; din acestu punctu de vedere asemenea, conduita lui Ratazzi a favorisatu atatu linștea Statulu cătu și autoritatea morala a șefulu insurecțiunei. De aceea, multi mergu chiaru până a admite unu felu de coniventia între generalu și ministru.

Dăca cestiunea nu se termina aici. Remane a se sci acum ce va face guvernulu italianu cu Garibaldi și cu complicitii sei. Consecința naturală a procedărei șele aru fi că revoluționarii sa fia judecati și pedepsiti că turburatori ai ordinei publice și ai siguranței Statulu. Cu toate aceste alt'a se

FOISIORA.

Fragmente din desbaterile societății academice.

(Urmare.)

Dictionariulu. Neci odata scientia lexicografiei nu a fostu desvoltata între literatorii romanilor cu ou atât'a cunoștința de lucru și petrunderu, precum s'a intemplatu acășta estempu în sinulu societății academice. „Cartea numita dictionariu este pentru ori-care națiune aceea ce este Biblia pentru lumea creștină. Acăștu mare adeveru se pareă că lumină din ochi, prin urmăre din sufletulu fia-cărui membru alu societății academice de cate-ori se luă în discușiune compunerea unui dictionaru romanescu după toate regulele satorite la alte popore prin scientia. Limba este sufletulu fia-cărui națiune. Paștrati, cultivati, inavutiti, stimati și aperati limba și voi ati salvatu națiunea*). Nu mi vorbiti de alte ocupări, cându națiunea are a se ocupa pe sine-si înșă-si prin puterea limbei proprie. În secolulu nostru și de acum înainte cucerirea cea mai sigura și mai durătoare este și va fi cucerirea morala prin limba. Foarte bine știu acășta alte popore, se o știu noi.

În an. trecut s'a publicatu la București unu premiu Zappa de două mii galbeni pentru compunerea unui dictionaru completu. Nimeni n'a ctețatu a se apuca de lucru. În un'a din ședințele societății academice după-ce se lamurisera fondurile ei, Baritiu ceru a se publica unu premiu de trei mii galbeni. Celor-lalti membri li s'a parutu și acelu premiu prea micu, pentruca ei au cumpanitu și mai bine decâtu confratele lor mari-

*) E frumosu disu, dăca în prăcsa nu ajunge. R.

mea problemei. Urmărea fu, ca numai pentru culegeru de materialu crudu se destinara o mie și cincisute (1500) galbeni.

În un'a din ședințele comisiunei filologice ținuta în locuința d. Cipariu s'era dela 8 1/2 până la 12 ore din noapte s'a discutatu numai modulu compunerii unui dictionariu.

Ședința aceleiasi comisiuni ținuta la d. Al. Romanu a fostu și mai interesanta. Se culegemu, dăce atunci d. Cipariu: 1) toate vorbele cunoscutu și adeverite de romani; 2) toate câte se afla atatu în limba romană, cătu și totu odata în vreun'a din limbile neolatine, precum italian'a, franc'a, spaniol'a, portugala etc.; 3) toate vorbele de origine dubia.

La aceste d. Laurianu: „Se între toate vorbele populare curatu romanesci. Sa se adăuge și toate cele tehnice, adeva de arte și meseriuguri. Se nu între înșă în dictionaru vorbele slavone virite numai în cărțile besericesci fără trebuința. Totu Laurianu este de opinione, ca mai năntu de a se compune dictionariulu etimologicu sa se compuna unu glosariu seu vorbariu mare, cum amu dăce preparativu, carele sa cuprinda intrăg'a materia a limbei, cătu s'a popularizatu (civitate donata) în gur'a poporulu preste totu, seu în o parte mare a lui, nu înșă și unii termeni usitati numai ici colea și retaciti p'ntre câte-va familii.

D. Macsimu sta cu totu adinsulu, că la culegeru terminilor tehnici (de arte, meserii, scientie) se nu fimu prea scrupulosi, pentruca ne aflăm în an. 1867 dela Christosu.

Apropos de acășta Baritiu provocă pe ori-cine, că se încerce a da de es. numiri curatu romanesci ia părțile constitutive ale carului, aratrului, resbolului seu stativei de țesutu și la toate uneltele din casa.

Sa nu ne tememu ca câte-va sute de vorbe comune nouă cu alte popore ne voru compromite originea, istoria și naționalitatea noastră. Acășta aru fi o temere că totulu desierta. Neci o na-

țiune europeană nu este curata de originea ce se dăce a fi. Originea ori-cărei limbe este comprobata în lini'a prima prin formele limbei romanesci suntu adeveratu aduse din Itali'a și comune cu ale locuitorilor acelei țiere, limbile romanescă și italiană suntu și ele două dialecte sorori că și dialectele germane, că și câte-va slavone; ambele au luat în sine-si elemente straine, înșă câte și care? Cine mai știe ce limba mai avusera galii vechi amestecati cu locuitorii Italiei. Si unde este limba longobardilor care a datu nume Lombardiei? Limba daciloru înșă n'a potutu perit de totu, înșă care suntu vorbele noastre remase dela daci? Deca limba magiara nu si-aru avu formele șele proprie foarte diferitoare de ale altor limbe, ea aru fi încatu se tine de materialu, mai multu slavone decâtu magiara. În limba magiara chiaru și vorbele de prim'a necesitate, precum ház (casa), ablak (ferestra), asztal (măsa) etc. suntu parte mare slavone, încatu deca judeci după materialulu limbei, esci șilitu a recunoșce o mare rudire între poporulu magiara și între cele slavone. Grecii moderni și punu tota șilintia se scape de multimea vorbelor slavone și turco-arabice, înșă nu pot. Ceea-ce au patitu germanii cu purismulu lor o știu cu totii.

Din aceste și mai alesu din alte cauze enumerate de către unii membri cu multa logica, societatea află de o parte, ca voindu a compune dictionariulu trebuie sa fimu totu odata cu cea mai mare grija pentru purificarea limbei, de alt'a înșă, ca aru fi unu lucru seu desiertu, seu și periculosu a voi sa curatie limba romană fia-care lexicografu singuru de capulu seu; de aceea se decide că mai întâiu sa se adune la unu locu pre cătu numai se pôte materialulu întregu alu limbei, curatu seu amestecatulu asiă precum se afla elu în gur'a poporulu preste totu și precum e paștratu în cărți de ani trei sute încôce. Acelu materialu adunatu și ordinaru se va tipari într'unu glosariu, după aceea se

dice și se crede că este intențiunea ministerială. Generalul va fi sumatu a optă între internarea într'unu orasiu ôre-care și întorcerea la Caprer'a, și incidentulu se va uită astfelu preste curendu precum s'a uitatu arestatiunea dela Aspromonte. Guvernulu protesteaza ca o asemenea conduita i este impusa de diferenti'a ce se cuvine dignitatiloru de generalu și de deputatu. Făra alta tinta decâtu aceea de a invederă ca altmîntea ide'a care animēza pre garibaldiēni este in mîntea și in inim'a tuturoru italianiloru, observămu ca Persano eră amiralu și senatoru, și cu tôte acestea, nu pentru motivu de revolta s'eu de vre-o alta culpa, și, sub simpl'a acusatune de incapacitate, elu a fostu pedepsitu cu degradarea rangului și a cetățeniei.

Déca pretindemu, in sa, ca tentativ'a lui Garibaldi a fostu de asta data cam prea tempurie, suntemu departe de a sustinea ca unitatea Italiei nu se va realisa, și in curendu chiaru. Astadi, candu micēle suveranitati disparu pretutindeni pentru a face locu mariloru aglomeratiuni nationali, cei mai miopi trebuie sa vadă ca Rom'a ară sa fia preste putinu tempu proclamata de capitala definitiva a regatului italianu. Pap'a, ori-cătu de puternicu aru fi spriginolu ce i s'aru dá, nu va putē impedecă nici odata miscarea curentului popularu, că Neptun cursulu apelor. Constituirea Italiei, un'a și intrēga! Acēst'a este cugetarea care preocupă pre populatiune, pre guvernul și pre Rege. Dificultatea consista numai in alegerea epocii și a mijloceloru de executiune, și fericitu acel'a care va sci sa realizeze acēsta mare idea fără a creă noue neajunsuri Statului.

Unu punctu care trebuie cu deosebire remarcatu in acēsta cestiune delicata, este simțimentulu natiunii italiene in privinti'a Francei. Amenintarea perpetua ce apasa asupr'a regatului, despre o invasiune a trupelor franceze la cea dintăiu miscare natiunala, nu pôte garanta cabinetului Tuilerieloru in Itali'a decâtu o desafectiune din ce in ce crescenda. Positiunea amarasanta in care se gasise italianii, pusi de guvernulu francezu intre figur'a totudēun'e chieimate a Romei și prescrieriile conventiunii din Septembrie, ii indispuie seriosu. Unu organu de publicitate si-a permis chiaru a sustine, ascundindu sub unu aspectu de superare cea mai negrua ingratiitudine, ca nimic'a nu aru fi mai popularu astadi in Itali'a decâtu unu resbelu in contr'a Francei. Ori-cine vede cătu o asemenea afirmatiune este lipsita de logica și de bunu simțiu; cu tôte acestea, nu este mai putinu adevratu ca Fran-

va trece cum amu dice prin sit'a rara și prin cea deza; acēsta operatiune in sa are sa decurga in sinulu sectionei filologice, dela care va trece in cercetarea societătiei academice plenarie. Se da cu socotel'a ca tôte aceste lucrări voru esi gat'a in vre-o cinci ani. Păna atunci fia-care romănu literatu și iubitoru de limba si va ținea de datorintia sacra a culege cuvintele romanesei precum ai culege aurulu din nasipu și ale tramete la câte unulu din respect. membri din provinci'a sea. Intraaceia membrii si voru impartī culegerile dupa ținaturi. Incātu pentru Transilvani'a eră vorb'a că sa se traga o linia din pasulu Buzeu pe Oltu in josu preste Sabiū dreptu la puuctulu unde ese Muresiulu in Ungari'a; totu ce cade dincoace de acea linia aru remana in grija unu'a din membrii. Sa se mai traga alta linia drepta din Sabiū dreptu la Baiamare, incātu sa taja Transilvani'a in doue părți pentru ceilalti doi membri.

Cercetarea de aprōpe a dialectului macedo-romanesu va reversă o lumina surprindătoare nu numai asupr'a misterieloru limbēi nōstre, ci și asupr'a istoriei. Acelu dialectu a ramasu până acum necunoscutu nu numai invetiatiiloru europeni, ci spre rusinea nōstra, noi insine asiă numiti daco-romani inca nu-lu cunōscemu. Se spune ca cei mai multi romani se afla in Tesali'a. Asiă numiti mavrovlachi locuescu mai spre Albani'a. Nu numai sute de sate, ci și mai multe orasie suntu pline de romani, in Seres, Veli'a, Bitoli'a etc. Scōl'a din Bitoli'a pe care o afurisise episcopulu *) s'a redeschisu in Maiu a. c. cu concessiunea lui Aali-Pasia, s'a mdi deschisu alte patru scōle romanese in 4 comune. Scōl'a macedo-romana fundata de guvernul in Bucuresci, condusa de archimandritulu macedo-romănu Avergie are 16 elevi destinati a se rențorțe in patri'a lora că professori. Pe asemenea căli vomu ajunge și la cunoscinti'a acelui dialectu. (Va urmă.)

*) De siguru grecu fanariotu de vilia.

ci'a trebuie sa alēga, mai curendu s'eu mai tãrdi, între amici'a sincera a unei natiuni devenita tare și dorint'i'a de a sustine cu ori-ce pretiu o autoritate espiranda, unu tronu imposibilu. Ori-cari aru fi pedecile, Itali'a se va formă căci acēst'a este voinț'a unui poporu intregu. Napoleonu trebuie sa prevada acestu viitoriu apropiatu, și inteligenti'a sea nu va intãrdi a trage de acum din trelsulu partea beneficielor.

Colimu in Jurnalulu „des Débats“ (dupa G. de I.) despre temerile imprumutate între Francei și Prussi'a urmatōrele :

Déca aru fi sa credemū cele ce ne spune fōi'a din Vien'a, „Débats“, circularēa Dlui de Bismark datata din 8 Septembrie, aru dá nascere la o alta circulara a guvernamentului francezu; cu tôte acestea dicemū de pe acum ca numi'a fōi'a nu ne da acēsta veste că sigura, ci numai că unu vuetu care din ce in ce se intemeieza mai bine. De exista unu asemenea documentu, peste putinu lu vomu cunōsce. Ori cum fia, se vede, totu dopa cum spune fōi'a, ca acēst'a a dou'a circulara nu va fi adresata deadreptulu Prussiei asiă precum neci aceea a Dlui de Bismark n'a fostu oficialmente comunicata Francei. Neci o indobla nu pôte sa mai fia ca in momentul de fata Francei și Prussi'a se ocupa fōrte multu, putea chiaru dice in unu modu un'a de alt'a, și nemicu nu e mai curiosu decâtu de a observă cum aceste doue puteri, că prin o intielegere tacuta, voru sa inlatoreze ori ce comunicatiune deadreptulu, și dau in scirea Europei in genere manifestatiunele loru politice. Nu e vorba, Europ'a sta cu tōta privirea tintita asupr'a loru; dar Prussi'a, mai multu decâtu ori care dintre statele europene, e in bagare de sēma la ori ce eventu cu care o atinge Francei că pe departe, pe candu de asemenea Francei nu lasa sa trēca cu usiurintia neci un'a din vorbele ce cadu din gur'a Dlui Bismark, că si candu acēst'a neci nu le-aru spune pentru dens'a. Gazetele oficiale ale ambelor State n'au de ce ce a-si impune totu acea sfiela diplomatica; si in vreme ce unele din foile franceze alția pe francezi in contra Prussiei, G a z e t e a C r u e i, care se pare a vedē talmacita in acele foi, dorint'i'a chiaru a guvernamentului francezu, se supera de pretinsele nōstre pregatiri de resbelu și le pune in vederea guvernamentului prussianu.

Cu privire la cirile ce circulēza ca diplomati'a rusēca cauta a induplecā pre Turci'a a lasā Cret'a greciloru Le Monde a primitu dela corespundintele seu din Constantinopole urmatōrea cuprindere a respunsului verbalu ce Sultanulu a datu generalului Ignatief, ambasadore rusescu :

Me sfatuesci de a cedā Candi'a principelui Georgie cãru'i a i e de trebuintia pentru a-si statornici popularitatea sea in Greci'a, pe candu acelu principe nu e grecu din țiera, și domnesce abiă de trei ani ! Eu suntu alu trei-dieci și treilea pogoritoru alu unei dinastii care datoresce atātu popōreloru sale, asupr'a căror'a imperatiesce acum tempu de cinci vēcuri, și nu ții Dta intru nemicu popularitatea mea ?

Dela inceputulu afaceriloru din Cret'a, amu primitu dela supusii mei musulmani nenūmerōse și caldurōse adrese, prin care acēst'u cereau din tôte părțile voe de a merge că voluntari in ajutorulu fratiloru loru din Candi'a. Dela mine, deci, a alternatu, precum vedi, de a inadasu rescularea tramiendū in Candi'a 200,000 de turci, și de a pune unu capetu atātu prea indrasnetieloru cereri a Eleniloru precum și interventiei puteriloru.

De n'amu făcutu acēst'a, a fostu numai in consideratiunea Europei crestine, și totu odata pentru ca numai eră jertlatu a uită ca suntu suveranulu și parintele a mai multoru milione de crestini. Si astadi Europ'a aru mai voi a me pedepsi intorcendū in contra-mi cumpetatea și moderatiunea ce amu aretatū, care singure au ingaduita de a se prelungi rescularea până in diu'a de astadi.

Ah ! De generalu, nu esci suveranu și nu scii cătu costēza pe acelu ce pōrta corōn'a pe capulu seu, cesiunea unei particele cătu de mica smulsa din statele sele. Imperatorele Alessandru va fi, speru, mai in stare de a pretiui adenculu și neperatulu simlimentu ce-mi ordonă de a inlaturā ori ce propositiune ce aru putē sa jignēsca in intre-gimea imperiului meu.

Se dāmu Candi'a, Dle generalu, gaudi'ai bine la ceea ce-mi propui ?

„Cum voiū putē, dopa unu asemene actu, sa mai trecu pragulu acestui palatu ? Cum asiū putē

sa sustinu prin stradele capitalei mele, ochirile ce mi-aru aruncā norodulu meu indignatu ? Mi-asiu necinsti corōn'a și dinasti'a mea in diu'a candu asiū dá o asemenea iscalitura. Si acēst'a nu o voiū face neci odata ! neci odata !

„Nu numai nu voiū dá Candi'a, darneci voiū consimți la ce-va care aru putē, de aprōpe s'eu de departe, sa pregatesca asemene intemplantē. Imperatorele Alessandru me va intielege, elu, suntu siguru, candu i vei duce aceste cuvinte, ce nu spuiū din gura, dar din fundulu animei !

Principatele române unite.

Bucuresci, 30 Septembrie.

Mari'a Sea Domnitorulu a trecut astadi in revista tōta armat'a din garnisōn'a Bucuresci. Manoperele și esercitiile cu focuri, ale artileriei și ale celorlalte arme, s'au esecutatū cu cea mai mare precisiune, și Mari'a Sea a multiamitu oficiariloru și trupelorū, pe cari a declaratū ca le-a gasitu in mai buna stare decâtu ori candu. Luni se va face o preumblare militaria afara din Capitala. Pentru aceste doue dile posturile, ce se ocupase de armata, s'au incredintiati gardei nationale.

Cetimu urmatoriulu actu alu Principelui pentru ajutorarea finantieloru țierei :

Dle Ministru ! Fiendū-ca creditulu straordinariu votatu de Adunare pentru anulu curentu 1867 este sleitu și vediendū ca mai multe plăti suntu in suferintia, mai alesu la Ministeriulu de resbelu, precum sold'a oficiariloru in neactivitate etc. Eu ve autorizesu de a platī sum'a de patru mii galbeni ministeriului de resbelu din list'a mea civile, suma care mi se va putē restitui din momentul in care disulu ministeriu va dispune de fonduri.

Primiti, domnule ministru ascurarea binevo-intiei mele. CAROLU.

„Sieh. Bl.“ publica o corespundintia originala din Bucuresci, in carea espune ca diuarele partidei rosie vestescu pre Brateanu că pre fitoriulu ministru presiedinte si de aceea resosirea lui o ascēpta unii cu cea mai mare nerabdare. Stefanu Gulescu, se dice acolo, se va retrage la ministeriulu de esterne. Tōte neplacerile confusiunele și certele se ascriu retragerii celei subite a lui Bratianu și asiă e sperantia ca indata ce va luā elu guvernulu a māna tōte neplacerile și neintielegerile se voru delaturā. — Spune cor. mai departe ca arē sciri autentice, cari spunu chiaru și respicatu ca Dlui I. Brateanu nu ia succesu, pre lānga tōte rugārile, a capetā audiintia la Imp. Napoleonu (Alte diuarie spunu ca Brateanu a avutu o convorbire lunga cu Principele Napoleonu R.) Ministerulu Steege se dice ca si-a datu definitiv demissiuinea și Domnitoriulu o a si primitu.

Diagaristic'a de aci cetimu ca s'a mai imultitu cu doue foi și adeca „Oservatoriulu“ in Galati și „Diorile“ in Bacău.

Varietāti.

** Ministeriulu a asternutu M. S. o parere in privinti'a introducerei cărtiloru funduarie in Transilvani'a. Dupa cele ce cetimu dela Clasiu M. S. a sanctionatu parerea ministeriului in afacerea amintita si a incredintiatu pre ministruulu respectivu cu esecutarea ei.

** O corespundintia din Clasiu in „Hr. Ztg.“ dela 6 Octombrie se ocupa intru alte si de scirea ca sa se arete ministeriului salariile ampoiatiiloru din fondulu regescu de acum și cele până la 1848. Prin acēst'a se vede ca si fundulu reg. e contrasu in ținutul reformelorū ministeriali, pentru ca dice coresp., s'a strigatu atāt'a dupa acēst'a. Dela ministeriu sperēza coresp. ca crutiarea va fi la tōta intemplantē datatōre de mesura la ocasiunea unei reorganisari, dara ca nu va duce la restatorirea stărei de mai nainte, ci numai la reducerea statului de ampoiati prin simplificarea manipuliunii. In fine dice ca cu ôre-care infiorare voru cautā ampoiatiū din fundulu regiū la colegii loru cadiuti din comitate restaurarea din urma, dintre cari destui suntu barbati demni și caractere probe. Vaiera impre-giurarea acēst'a, pentru ca prin ea de o parte sa ingreuneza cas'a statului prin atâtea pensianari și plati odata pentru totudēun'a, de alta parte familiile lovite de sōrte acēst'a totu au sa sofere.

** Epistol'a comitatului Zarandulu se dicea prin diuarie, ca numai in comitatulu Aradului a sfatu buna primire in celelalte in sa nu. Unu filoromănu in nr. 111 alu „Al-

binei serie acum in privinta acest'a urmatoarele :
Aradu, 9 Oct. Vedeindu ca foile romane n'au cunoscutia despre rezultatul adeveratu alu epistolei comit. Zarandului, prin care acest'a a cerutu ca ministeriul ung. sa-i comuncie a rescriptele sale si in limb'a romana, — si aceea a comunicat'o cu tote comitatele pentru spriginire; amu se descoperu ca unutul, care amu luatu parte mai de multe ori in comitetulu comit. Zarandu, ma chiaru si in sessiunea aceea a comitetului amu fostu de fatia, candu s'a referatu acest'a cauza : ca epistola com. Zarandu a fostu spriginita in rendulu primu de comitatulu Pestei, dupa aceea de districtulu Cetatei de petra, care a respunsu in limb'a romana, si in fine precum scima numai din gazete inca de comitatulu Aradului. Din cuprinsulu respunsului comitatului Pestei, incatu mi aducu bine amintite e insemnatu urmatorele pasagiu „prin aceea ca rescriptele ministeriali se voru comuncie cu comitatele si in celelalte limbi, nu este vatamatu dreptulu limbii magiare, eara de alta parte nu este periclitata integritatea tiei.“ Din acest'a este invederatu ca cestiunea nationalitatiloru se pote resolvi in cale buna numai voia se potlesce. Celelalte comitate ce au respunsu la acea epistola, mare parte de poporatiune slava, — dupa-ce si premitu salutările sale pe terenulu constituționalu intrunu preambulu desulu de largu in cuvintu — au refusat spriginirea loru dicendu, ca cestiunea se tine de competinti'a dietei, care va ave sa faca lege in objectulu folosirei limbiloru. Vorbindu cu fratii aradani, amu auditu cum se falescu densii, ca a trecut in concludu si la densii, spriginirea epistolei comit. Zarandu; dar amu sa observezu ca densii n'au facutu ce-va bravura mare, — se fia luatu densii initiati'a, le-asii concede dreptulu de a se pute fak. Eu amu observatu alte calamitati in comitatulu Aradului, — cari de le-aru curma, li-asii gratula din anima, pentru ca acelea suntu astfelu cari bantue amaru poporul romanescu.

* * * Brasiovu 15/3 Oct. (Omoru). Astadi fu inmortentatu unu tineru de 18 ani impuscatu in servitiulu unui'a din fratii Rosculetiu dela Satulungu. Acelu tineru impreuna cu alti 3—4 insi se aflä Dumineca spre luni nöplea langa turm'a de oi manata intre hotarele dintre Satulungu si Hermanu. Oratorulu (economulu) comunei Tarlungeni impreuna cu alti 15 unguri de acolo esira armati cu pari si cu patru puscii inaintea aceloru pastori, pentru ca sa le mäne turm'a. Unulu dintre romani cerca a se opune, insa vadiendu ca i se infige pusc'a in peptu si ca capetu cu unu paru preste spinare, se retrase la o parte. Tinerulu de 18 ani rugä pre asupritori ca sa ia numai magariulu ca aru fi destulu zalogu, iera oile sa le lase, iera cu acest'a pleca. In acelu momentu unu Tarlungenu i-lu impuscä in cefa. La obductiune se aflara 16 alice in creerii mortului. Judele din Satulungu ingrigi pentru transportarea celui asasinatu la Brasiovu in spitalu. Dlu Georgie Dück directorulu politiei si acum subst. prefectu alu districtulu cunoscutu la noi de intrég'a poporatiune ca barbatu umanu, dreptu si nepartinitoriu porunci la momentu estrea unei comisiuni si cercetarea cea mai rigoroasa. Audimu ca ucigasiulu a si ajunsu in temnitia. Publiculu se interesäza acum ca si pre la Pasci, ca sa afle rezultatulu cercetariloru, iera noue ne place a crede, ca acelu resultatulu va fi multu diferitoriu de celu sumariu dela Clusia, unde se dice ca doi insi, cari in ver'a trecuta au impuscatu totu in asemenea impregiurări la unu satu vecinu pre doi romani diu'a mare, in mani'a tribunalului respectivu au fostu pardonati pre cale extraordinaria. — „G. Tr.“

* * * Epidemia de vite se latiesce continuu pre langa tote mesurile cate s'a luatu pentru impiedecarea ei. Ministeriulu de comerciu si economia a tramisu acum unu comisariu specialu, carele sa aiba misiunea de a se convinge deca mesurile spre impiedecarea epidemiei se punu in lucrare si deca au acele si vre-o influinta asupra epidemiei.

* * * Despre unu commissariu de securitate se serie la „P. Napló“ din Szin comit. Torn'a urmatorele intimplare sangerosa : La 5 Oct. s'a dusu acolo comisariulu de securitate Lud. Farkas, dimpreuna cu pandurii sei. Intre obiectele de resolyitu s'au aretatu si unele diferentie intru judele localu si antecesoralu seu P. Kapczy, din care s'a nascutu in fine o certa intre cestu din urma si commissariulu de securitate. Acest'a a venitu curendu in focu, fiindu incalditu ce-va si de beuturi

spirituose si asiä a trasu sabi'a si a omoritu pre Paula Kapczy; iera pe doi frati ai mortului ia taiatu totu commissariulu dimpreuna cu pandurii sei incatu vietia unui'a e cu totulu espusa pericolulu. Comuna intréga e iritata si as cépta cu mare neastemperu se vada ce se va intimplä cu commissariulu si pandurii complici. Commissariulu se spune ca si-a perdutu urm'a.

* * * Biserica rusésca si consululu rusescu in Prag'a. Dupa diuariulu „Moskva“, ne spune Zkft, are sa se infintieze in Prag'a o biserică rusésca, spre care scopu s'au si subscrisu 900 de ruble, iera unele domne ingrijescu de vestmintele bisericesci si alte vase de lipsa la servitiulu diiescu. „Zkft“ dice ca ea a spus'o acest'a mai demultu cu adausulu, ca dupa cladirea bisericeii va urmä si unu consulatu rusescu.

* * * Din diuariulu „Le Siècle“. Governatorulu genelu alu provinciiloru sud-vestice din Russi'a, (provinciile : Volhini'a, Podoli'a si Ucrain'a), a adresatu decurendu sub-governatoriloru sei circular'a urmatore : Pintre puterile pe cari se sprijina nationalitatea polona, famili'a jóca unu rolu forte importantu. Trebuie deci a intrebuintia tote mijlocele pentru a sferamä legaturele familieii. D. Vöstra trebuitu a urmari cu o priveghiare neobosita relatiunile membriloru familieii, si a ve sili de a le slabi si a le desface cu totulu. Afacerile loru banesci, potu se contribue cu folosu in facilitatea acestui scopu. Pentru aceea, asiendendu contributiunile pe locuitori, ve veti sili de a impartii sumele in asiä chipu, ca membrii aceleiasi familieii se fia obligati de a avea socotele de regulatu intre ei. Déca s'aru gasi o familie care administrea bunurile sele in comunu, fara ca ele sa fia impartite intre membrii ei, voi trebuitu sa le impuneti indatorirea impartitei, invocandu aceasta impregiurare, ca fisculu nu pote perde sum'a ce-i este datorita pentru formalitatiile legali si timbrulu. „Pre langa acest'a, trebuie a favori prin tote mijlocele maritiulu cu russii. Intrunu cuventu, nu trebuie a omite nici unu mijlocu de a nimici polonismulu si a grabi indeplinirea operei de rusire a acestei tiori.“

Diuariulu „Dreptatea“ 14 Sept. 1867.

* * * Au esitu dreptatea autoritatiie de Galati in cestiunea celoru doi jidani innecati. In foi'a engleza „Times“ din 17 Sept. (c. n.) este o corespondentia cu dat'a de 12 Septembri, in care se vorbesce despre o nota a guvernului turcescu prin care se marturisesce ca, in adeveru, soldatii turci au imbrancitu in Dunarea pe jidani tramesi ca vagabondi din Iasi.

Eaca pre scurtu analizea notei turcesci dupa corespondentiele englesu.

„Guvernulu turcescu au adresatu o nota reprezentantiloru sei explicandu purtarea soldatiloru turci in afacerea dela Galati. Unu spre-diece jidani, condamnati a fi scosi afara din Romani'a ca vagabondi, au fostu pusi intr'o barca spre a fi trecuti de ceea parte de Dunare la Turci. Turcii au refusat de a-i primi, insa Romanii au cáutat a-i depune pe nevedite pe malulu turcescu. Paditorii turci, aflandu pe jidani, i au reimbarcatu ca sa-i aduca inapoi pe tiermulu romanescu; insa paditorii romani erau mai priveghiatori.“

La urma soldatii turci au hotaritu sa se descarge de jidani trantindu-i in Danare. Doi s'au innecatu. Unii din acesti jidani remasi in vietia au nebunitu de frica.“

Asiä-dara, adeverulu au esitu pe deplinu la lumina, marturisitu chiaru de acei ce antäiu au cautatu a-lu intuneca. Acei doi jidani innecati in Dunare n'au fostu victima verunei persecutiuni religiose din partea autoritatiloru romane din Galati; ei, au peritu de man'a soldatiloru turci. Guvernulu turcescu prin not'a sea au marturisit'o Europei. Acest'a face onóre guvernului turcescu. Dara intrebarea acum'a vine : cum remane cu bun'a credintia a consuliloru crestini in ecesta trista afacere? „Nat.“

Mai nou.

Imperatululu a respunsu la adres'a celoru 25 episcopi. Cererea episcopiloru e refusata si Imperatululu i pare reu ca tramitatorii adresei, in locu de a usurai pre regimu, i ingreuezii numai realizarea problemei sele prin publicarea unei adrese atätu de atätitoare. M. Sea accentueza ca are firma voia a implini detorintiele unui regentu constituționalu.

In sedinti'a dela 18 Octombri a casei deputatiloru din Pest'a, intre alte propuneri a fostu si o cerere in scrisu a Directorelui Causarum regaliu, ca sa se dea in judecata deputatul Bögörményi pentru articululu seu din „Magyar Ujság“ dela 28 Aug. a. c. Pertratarea acestei afaceri va fi Lunu (máne).

„P. N.“ aduce unu articolu intitulatu : Afacerile nostre comune si agitatorii“, in carele espunea nu e de a se ascunde, ca Ungari'a, in civilizatiune a remasu inapoi'a celoru-lalte tiori din Europ'a apuséna si asiä pentru ca sa se desvolte mai tare a creditu Ungari'a de lipsa a se impacä cu Principele seu si cu poporele Cisaltaniei. Acum vinu agitatorii cari voru sa faca problematica tota osteneä'a pusa la zidirea opului, vrendu sa tina pre Ungari'a in minorentate spirituale. Spre norocire ca acesti agitatori nu au insemnatate asiä mare afara de Kossuth. Acest'a insa inca e privitu de unii omeni pre prin sticle maritorie, cáci elu nu are parte la legile din 1848, decatu la acea parte de legi, carea a fostu lucru efemeru. Prin urmare elu nu are dreptu a dá lectiuni nimenui din legile din 1848. — Ce privesce politic'a din afara, Ungari'a nu e contra unitätiei Germaniei. Legea de afacerile comune nici nu are nimic'a cu unitatea Germaniei. Kossuth doresce federatiunea danubiana, insa si in acest'a trebuie sa fia armata comuna si finantie comune. E usioru a intrebuintia cestiunea detoriei de statu ca arma contra impacärei, dara unde e omulu acel'a in Europ'a, carele sa creäda ca Ungari'a se pote feri cu totulu de sarcin'a detoriiloru de statu? —

Dupa „Debats“ se respandescu acte prin Berlinu despre formal'a incorporare a Sassoniei si a celoru 4 ducate sassonice la Prussi'a. Scirile din Dresd'a constatäza vuetulu acest'a.

Scupcin'a sersbiloru e deschisa.

„Zukunft“ are unu telegramu privatu dela Kraguievac (Serbi'a), in care se pune ca Scupcin'a in adres'a sea, ca respunsu la cuventulu de tronu, multiamesce Principelui pentru tote innoirile si propasirile ce le-a facutu regimulu. Cere mäi departe cladire de drumuri si dechiara, ca armat'a nationala e pururea gata de bataia. Natüunea serbesca vrea a-si implini misiunea.

Principele a respunsu la acestea : Eu amu acelesi dorintie, pre care le are poporul meu.

Nr. 25—1 Concursu.

Pentru intregirea statüunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. or. Ohabit'a, ce e ingremiata maritului comitatu alu Carasiului si Protopresbiteratului gr. res. alu Caransebesiului, se escrie prin acest'a concursu.

Cu acesta statüune suntu impreunate urmatoarele emolumente anuale :

- a) in bani gal'a : 42 fl. v. a.
- b) in naturale : 20 meti de cucuru in bóbe; 50 punti de lardu ; 50 punti de sare; 10 punti lumini si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu de invetiatoriu voru ave a indiesträ petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuvintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu a cursulu pedogogicu in institutulü preparandialu din Aradu, apoi despre serviciulu de pana acum si purtarea loru morale si politica, si astfelu indiestrate le voru subterne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pana in 1/13 Novembre 1867.

Caransebesiu 21 Septembri 1867.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Edictu.

Mari'a Ioann Fatuletiu din Hermanu, care parasindu cu necredintia pre legiutulu ei barbatu Dimitrie Budileanu, fara ca sa se scie loculu petrecerei ei, se provóca prin acest'a, cá in restempu de unu anu de dile dela datulu de fatia, sa se presentede inaintea subscrisului scaunu Protopopescu, cáci la dia contra, se va decide procesulu divortialu pornitu asupra-i, si in absentia densei, amesuratu SS. Canóne ale bisericeii nostre dreptu credinciose.

Seaunulu Protopopescu gr. or. alu Tracului alu II alu Brasiovlui.

Brasiovu in 16 Septembri 1867.

Ioann Petricu Protopopu.